

Civil szervezetek a hátrányos helyzetű térségekben

*NOSZA Egyesület
2014. február 28.*

A projekt – célok és tevékenységek

Alapgondolat

- hátrányos helyzetű térségekben alacsonyabb részvételi képesség

Célok

- civil szervezetek jogtudatosságának növelése
- civil érdekérvényesítési tevékenység fejlesztése
- specifikus, szervezeti-jogi ismeretek átadása
- *Jogi segítségnyújtás, okiratszerkesztés, tanácsadás*
- *Műhelybeszélgetés és előadások*
- *Elektronikus kiadvány*

Gyakran ismételt kérdések

- Információhoz való hozzáférés
- Jogalkotásban való részvétel
- Hatósági eljárásokban való részvétel (ügyféli jogok)
- Szervezeti, szabályozási újdonságok
 - Bírósági nyilvántartás, változásbejegyzés
 - Közhasznúsági feltételek szigorodása
 - Létesítő okiratok tartalmi kellékei
 - Önkéntesek foglalkoztatásának jogi keretei

Információhoz való hozzáférés

2011. évi CXII. Törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

- Közérdekű adatok fogalma: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső adat
 - Különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat
- Adatigénylés
- Bírósági jogérvényesítés
- Közérdekű adatok közzététele

Jogalkotásban való részvétel

- **2010. évi CXXXI. törvény** a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről
 - Jogalkotási tájékoztatók
 - Társadalmi egyeztetés
 - Általános egyeztetés
 - Mindig kötelező, megfelelő időnek kell rendelkezésre állnia, véleményeket figyelembe kell venni, tipizált összefoglaló készül
 - Közvetlen egyeztetés - stratégiai partnerség
 - Egyeztetés előnyei:
 - Ismertség növekedése
 - Információáramlás javulása
 - Együttműködési lehetőségek
 - További források
 - Hasznos honlapok:
 - www.kormany.hu (<http://www.kormany.hu/hu/dok#!DocumentBrowse>)
 - www.tarsadalmiegyeztetes.honlaphat.hu
 - **301/2010. (XII. 23.) Korm. Rendelet** a jogszabálytervezetek és szabályozási koncepciók közzétételéről és véleményezéséről

Hatósági eljárásban való részvétel

- Ügyfél általában:
 - **természetes vagy jogi személy**, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet;
 - **jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti**, hatósági ellenőrzés alá vonták, illetve akire nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz.
- Meghatározott ügyekben:
 - jogszabály ügyféli jogosultságokat, illetve ügyféli jogállást biztosíthat azoknak a civil szervezeteknek, amelyeknek a nyilvántartásba vett tevékenysége valamely alapvető jog védelmére vagy valamilyen közérdek érvényre juttatására irányul.
 - azokat a civil szervezeteket, amelyeknek a nyilvántartásba vett tevékenysége valamely alapvető jog védelmére vagy valamilyen közérdek érvényre juttatására irányul, az eljárás során megilleti a nyilatkozattételi jog. A nyilatkozat az eljáró hatóságot nem köti.

Jogszabály által meghatározott ügyek

- a **fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény** 46. § (2) bekezdés, mely szerint a fogyasztóvédelmi hatóság eljárásában az általuk védett fogyasztói érdekek védelme körében az ügyfél jogai illetik meg a fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó egyesületeket;
- - a **környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény** 98. § (1) bekezdése kimondja, hogy a környezetvédelmi érdekek képviselőjére létrehozott egyesületeket és más, politikai pártok, érdekképviselőnek nem minősülő - hatásterületen működő – egyesületeket a környezetvédelmi közigazgatási hatósági eljárásokban a működési területükön az ügyfél jogállása illeti meg.
- - a **természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény** 65. § (1) bekezdése ügyféli jogállást nem említ, azonban kimondja, hogy a természeti területek és értékek jogellenes károsítása, veszélyeztetése esetén a természet védelme érdekében a természetvédelmi célú egyesületek jogosultak fellépni, és az állami szervektől, önkormányzatoktól a megfelelő és hatáskörükbe tartozó intézkedés megtételét kéri, vagy a védett természeti érték, terület károsítója, veszélyeztetője ellen pert indítani.
- - a **kereskedelemlről szóló 2005. évi CLXIV. törvény** 8. § (1) bekezdés szerint a kereskedelmi vállalkozások és a beszállítók, valamint kereskedelmi jellegű turisztikai szolgáltatási tevékenységet folytatók képviselőjét ellátó egyesület az ügyfél jogállása illeti meg az e törvény megsértése miatt indított azon közigazgatási hatósági eljárásban, ideértve a versenyfelügyeleti eljárást is, amely a kereskedők, a beszállítók vagy a kereskedelmi jellegű turisztikai szolgáltatási tevékenységet végzők széles körét érinti, vagy a vállalkozások működésére jelentős hátrányt okoz.
- - az előzőhöz hasonló rendelkezést tartalmaz a **gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény** 26. § (2) bekezdése, mely szerint a dohánytermék reklámjára, valamint a dohánytermékkel összefüggő szponzorálásra vonatkozó rendelkezések megsértése miatti eljárásban a nemdohányzók védelmét ellátó társadalmi szervezetet az ügyfél jogai illetik meg.
- - a **biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény** 18/A. § (3) bekezdése szerint a gyógyszerrel és gyógyászati segédeszközzel kapcsolatos, fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlat e törvényben, illetve a rendeletben meghatározott szabályai megsértése miatti eljárásban ügyfélnek minősülnek azok a társadalmi szervezetek is, amelyeknek a nyilvántartásba vett tevékenysége a betegek jogainak védelmére irányul.

Az ügyféli jogok tartalma

- Tisztességes ügyintézés, törvény előtti egyenlőség, meghatározott határidőben történő döntéshozatal, anyanyelv használata, nem jogszerű eljárással okozott kár megtérítése;
- Tájékoztatáshoz való jog; értesítés, bizonyítási eszközök megismertetése
- **Iratbetekintés:** Az ügyfél az eljárás bármely szakaszában betekinthez az eljárás során keletkezett iratba. Ez a jog akkor is megilleti az ügyfelet, ha korábban nem vett részt az eljárásban;
- **Nyilatkozat:** az eljárás során nyilatkozattétel, vagy annak megtagadása.
- **Jogorvoslat:** jogszabályban meghatározott döntésekkel szemben, az ott rögzített határidőn belül (fellebbezés, újrafelvételi kérelem, bírósági felülvizsgálat);
- Jóhiszemű eljárás kötelezettsége
- Törvényben vagy kormányrendeletben előírt adatszolgáltatás teljesítése (megtagadás csak szűk körben jogszerű)